

**Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 20.051.073
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
доктору медичних наук,
професору Шереметі Лідії Миколаївні
(76018, м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57)**

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата медичних наук, доцента кафедри терапії, реабілітації та морфології Прикарпатського національного університету імені Василя

Стефаника Аравіцької Марії Геннадіївни

на дисертаційну роботу **Наконечної Світлани Павлівни**

«Функціональні резерви організму студентів з порушеннями постави у сагітальній площині, плоскостопістю, ожирінням та їх корекція засобами фізичної терапії»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Актуальність теми.

У нових соціальних умовах навчання у вищому навчальному закладі вчорашній школяр зазнає складної соціально-психофізіологічної перебудови, що супроводжується напруженням компенсаторно-приспосувальних систем організму, розумовою та психоемоційною напругою, порушенням режиму праці, відпочинку та харчування. Це нерідко призводить до зриву адаптації, виникнення нових захворювань та прогресування хронічних. Така ситуація передбачає необхідність впровадження в життя студента практичних заходів, спрямованих на збереження його здоров'я: оптимізацію навчального процесу, покращення технологій навчання, умов побуту, якості харчування та

відпочинку студентів, а також прямих відновних втручань у вигляді реабілітаційних програм.

До чинників ризику хронічних неінфекційних захворювань відносять негативні звички суспільства (надмірне вживання алкоголю, тютюнокуріння, низький рівень фізичної активності, надмірність або дефіцит маси тіла). Поширеність шкідливих звичок, які мають місце вже в середовищі школярів, багаторазово зростає серед студентів, особливо куріння, вживання алкогольних напоїв. Близько 80% студентів характеризуються низькою фізичною активністю, а надмірну масу тіла чи її дефіцит демонструє понад 20%. Харчування студентів характеризується як нерегулярне або всухом'ятку, що призводить до надмірної маси та хронічних захворювань шлунково-кишкового тракту.

Тому представлене аспіранткою Наконечною С.П. дослідження є актуальною та потрібною частиною напрямку сучасної реабілітаційної практики, спрямованого на вирішення завдання відновлення стану здоров'я молоді з хронічними захворюваннями, а саме – студентства.

Основний зміст дисертації висвітлено в 4 наукових статтях у фахових журналах, 1 – в виданні, яке індексується наукометричною базою Scopus та апробовано на 5 міжнародних та всеукраїнських конференціях.

Зміст роботи. Дисертація Наконечної С.П. складається з анотації, вступної частини та п'яти розділів, загальних висновків, списку використаних літературних джерел, додатків.

У першому розділі дисертантка аналізує сучасні погляди на особливості перебігу ожиріння в молодому віці та особливості його реабілітаційної корекції. У розділі розглянуто епідеміологію дитячого та підліткового ожиріння, наведені асоціації з проблемою ожиріння в старших вікових групах, проаналізовано принципи мультидисциплінарного менеджменту цього захворювання.

У другому розділі наведено методики обстеження пацієнтів, які характеризували кожен стан – ожиріння, плоскостопість, порушення постави,

та їх узагальнений вплив на організм. Детально представлено організацію дослідження – його етапи, контингент, критерії включення та виключення пацієнтів, принципи поділу на групи дослідження, біоетичні принципи.

Третій розділ присвячений висвітленню результатів, отриманих при обстеженні студентів з поєднанням патологічних станів та без них. Проаналізовані оброблені статистичними методами результати дослідження засвідчили відставання студентів з поєднанням патології від своїх однолітків за параметрами величини фізичної активності, сили; у них було виявлено порушення рухового патерну, погіршення якості життя, зміни антропометричних показників та компонентного складу тіла, зниження гнучкості всіх відділів хребта, сплюснення склепіння стопи, порушення рівноваги та балансу за результатами стабілометрії.

Четвертий розділ містить докладну інформацію щодо принципів створення апробованої програми фізичної терапії та докладний опис її складових частин, наведено коди Класифікатора функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. У рамках розробленої програми фізичної терапії застосовувались такі засоби: кінезітерапія (терапевтичні вправи різної спрямованості, зокрема прикладного характеру, функціональне тренування із застосуванням платформ «PROCEDOS», тренажера «BLAZEPOD»); масаж (спини, нижніх кінцівок, живота); кінезіологічне тейпування спини, стопи, живота; дієтичне навчання; освіта (навчання) студентів самоменеджменту – створення довготривалої концепції корекції свого стану з позицій зменшення кількості жирової тканини та покращення стану та діяльності опорно-рухового апарату (та інших органів), які б вони могли дотримуватись невизначено довгий час. Всі застосовані методи відновного втручання мають науково доведену ефективність, обґрунтовані з позицій застосування всіх діагностованих патологічних станів, є сучасними та відтворюваними в умовах інших реабілітаційних закладів.

У п'ятому розділі подано порівняння отриманих після впровадження розробленої програми показників відносно вихідного результату, контрольної

групи та показників групи, яка була проінформована щодо ризиків патології, відновлювалась самостійно. Впровадження розробленої програми фізичної терапії для студентів з поєднанням патології сприятливо вплинуло на стан їх здоров'я, що відобразилось позитивними змінами характеристик всіх доменів МКФ.

Висновки узагальнюють отримані у процесі дослідження дані. Список літератури переважно сформований з сучасних іноземних джерел, з невеликою кількістю робіт провідних українських вчених в галузі реабілітації пацієнтів з ожирінням, плоскостопістю, порушеннями постави.

Додатки містять докладний опис опитувальників, застосованих у роботі; акти впровадження дисертаційного дослідження.

Дисертація є самостійним науковим дослідженням, містить власні авторські висновки. Викладені в дисертації наукові результати отримано здобувачкою особисто.

За результатами аналізу тексту дисертації та публікацій не виявлено ознак академічного плагіату, елементів фальсифікації. Авторка використовує посилання на свої наукові публікації, дослідження інших науковців та інші джерела, що свідчить про відсутність порушення автором вимог академічної доброчесності.

Зауваження до змісту та тексту дисертації:

- Аналізу порушень постави та плоскостопості у розвитку поєднання патологій приділено недостатньо уваги, аспірантка переважно розглядає ожиріння та його ознаки.
- Потребує уточнень принципи роботи тренажеру «BlazePod» з позицій корекції кожного стану, оскільки він є новою методикою реабілітаційного втручання.
- Зважаючи на значну поширеність досліджуваних станів у студентському середовищі та інноваційність підходу покращення комплаєнтності студентів доцільним було б створення практичних рекомендацій для ознайомлення широкого кола фізичних терапевтів.

- Огляд літератури написаний узагальнюючими фразами, доцільним було виокремлювати внесок провідних вчених із згадуванням їх імен та цитуванням.

Однак, наявність зазначених зауважень не впливає на загальну позитивну оцінку дисертації Наконечної С.П. Сформовані зауваження є дискусійними та орієнтовані на фокусування подальших наукових досліджень визначеної проблематики.

Дослідження є завершеною, самостійною працею, яка виконана на високому науковому рівні та у повному обсязі вирішує поставлені завдання. У ньому отримано нові обґрунтовані та достовірні результати, які є суттєвими при створенні більш ефективної системи реабілітації студентів з ожирінням та супутніми патологіями.

Вважаю, що дисертація Наконечної С.П. «Функціональні резерви організму студентів з порушеннями постави у сагітальній площині, плоскостопістю, ожирінням та їх корекція засобами фізичної терапії» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії КМУ» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. №341) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), Наконечна Світлана Павлівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

кандидат медичних наук, доцент кафедри
терапії, реабілітації і морфології

Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Марія АРАВІЦЬКА

Загальний висновок.

Дисертаційна робота Наконечної Світлани Павлівни «Функціональні резерви організму студентів з порушеннями постави у сагітальній площині, плоскостопістю, ожирінням та їх корекція засобами фізичної терапії» за актуальністю теми, обсягом виконаних досліджень, науковою і практичною цінністю отриманих результатів і висновків, формою викладу є оригінальним авторським дослідженням, що відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 21 березня 2022 р. № 341)). Подана дисертаційна робота є завершеною працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, а її автор Наконечна Світлана Павлівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

доктор медичних наук, професор кафедри
фізичної терапії, ерготерапії

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

Зіновій ОСТАП'ЯК

ПІДПИС *Остап'як*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
С.М. Остап'як Орест СМОНКО *
« 13 » 11 2023 р.

- Огляд літератури написаний узагальнюючими фразами, доцільним було виокремлювати внесок провідних вчених із згадуванням їх імен та цитуванням.

Однак, наявність зазначених зауважень не впливає на загальну позитивну оцінку дисертації Наконечної С.П. Сформовані зауваження є дискусійними та орієнтовані на фокусування подальших наукових досліджень визначеної проблематики.

Дослідження є завершеною, самостійною працею, яка виконана на високому науковому рівні та у повному обсязі вирішує поставлені завдання. У ньому отримано нові обґрунтовані та достовірні результати, які є суттєвими при створенні більш ефективної системи реабілітації студентів з ожирінням та супутніми патологіями.

Вважаю, що дисертація Наконечної С.П. «Функціональні резерви організму студентів з порушеннями постави у сагітальній площині, плоскостопістю, ожирінням та їх корекція засобами фізичної терапії» відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії КМУ» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. №341) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами), Наконечна Світлана Павлівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

кандидат медичних наук, доцент кафедри
терапії, реабілітації і морфології

Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

ПІДПИС *Аравіцької*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
СМ
« 14 » 11

Орест СМІЦЬКИЙ

Марія АРАВІЦЬКА

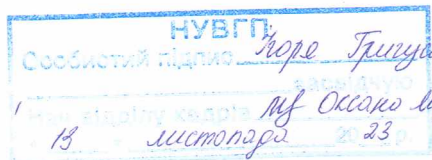
положень, що формують наукову новизну отриманих результатів та ніяким чином не зменшують наукову і практичну цінності роботи.

Висновок. Аналізуючи дисертаційне дослідження Наконечної С.П. «Функціональні резерви організму студентів з порушеннями постави у сагітальній площині, плоскостопістю, ожирінням та їх корекція засобами фізичної терапії» можна стверджувати, що робота є комплексною, завершеною, має як наукове, так і практичне значення. Основні результати дослідження достатньо висвітлені у наукових працях. Робота повністю задовольняє усім вимогам МОН України: «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 р. №341) та наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), які пред'являються до дисертацій, а її автор Наконечна С.П., заслуговує присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Офіційний опонент:

доктор медичних наук, професор,
професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії,
директор Навчально-наукового
інституту охорони здоров'я
Національного університету
водного господарства та природокористування

Ігор ГРИГУС

положень і висновків відповідає спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» та вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її авторка – Наконечна Світлана Павлівна заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,

завідувач кафедри фізичної реабілітації,

спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я

Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Міністерства охорони здоров'я України

ПІДТВЕРДЖУЮ
ділу кадрів Запорізького державного
фармацевтичного університету
» 11 2023 р. Підпис

Едуард ДОРОШЕНКО